

13

TOT HIER AN TOE WEST VLISTERDIJK 64

Deze zeer brede krukhuisboerderij met tegenwoordig een manege is gebouwd op een kleilaag met daaronder zand. Het heeft de kelder en opkamer aan de zuidzijde. De boerderij wordt nu door de weg geschampt, maar tijdens de bouw in 1597 was hier sprake van een smal zandpad. De boerderij is om economische redenen pal aan de Vlisterdijk gebouwd, zodat men niet ver met de kazen hoefde te sjouwen. Via de voordeur werden ze in de schuiten gedragen om op omliggende markten te worden verhandeld. De boerderij wordt als de oudste in de Krimpenerwaard beschouwd. In 1980 kreeg de hoeve de naam Tot hier an toe terug. In oude eigendomsbewijzen bleek dit namelijk steeds vermeld.

19

BONREPASMOLEN BONREPAS 1

Op de molen van polder Bonrepas en Noord-Zevender woont de laatste 51 jaar een Van Rijswijk. Hun familiewapen zit verwerkt in de vaan op het bovenhuis; twee zalmen. Een wipmolen is een molen met een piramide vormige, houten ondertoren en daarop een houten bovenhuis. Het bovenhuis bevat het bovenwiel en het remsysteem van de molen; de vang. Wipmolens zijn altijd van hout gemaakt. De Bonrepasmolen is een rijksmonument en is de enige poldermolen die eigendom is van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Bijna 400 jaar lang maalde deze molen de polders Bonrepas en Noord-Zeven-der droog.

14

MOLEN DE BACHTEAAR WEST-VLISTERDIJK 64A

Deze wipwatermolen is waarschijnlijk gebouwd in 1714 en verving een eerdere molen uit 1487 op deze plek. De molen diende voor het bemalen van de polder Bergambacht. Daaraan ontleent de molen ook haar naam; het is een verbastering van Bergambachtenaar. Het

15

KOENESCHANS

De Koeneschans is één van de laatste zichtbare restanten van de Oude Hollandse Waterlinie. Op de super brede bank is het heerlijk uitrusten van een fiets-, wandel- of kanotochtje. De bank vermeldt diverse militaire perioden. Met uw smartphone in een soort verrekijkerpaal maakt u een tour naar het verleden.

16

CAFÉ DE VLIST FRANSEKADE 8

Ook op het terras van café de Vlist genieten bezoekers van de Vlist. Bijzonder hier zijn de wenteltrap, kerkbank en lambriserings van oude panelen en deuren waar je hier en daar nog een sleutelgat ziet zitten. Ook deze locatie is voor feesten af te huren. Een aantal jaren geleden scoorde dit café een 8,5 bij bezoek vanuit de rubriek de Gouden Pollepel in het AD Groene Hart.

17

Vrienden op de Fiets

BONREPAS 13A

'De Boer op' is een 10-15 kilometer lange culturele fietstocht door de vroegere gemeente Vlist. Bijna jaarlijks worden vijf voorstellingen en/of muziekoptredens op bijzondere locaties in Haastrecht, Vlist en Stolwijk georganiseerd. Een van de locaties begin juni is vaak ook dit adres. Dit landelijk gelegen adres is via Vrienden op de Fiets voor een overnachting te boeken.

18

VLISTERHOEVE BONREPAS 4

De Vlisthoeve is een boerenbedrijf met 65 melkkoeien en 25 stuks jongvee. Sinds dit jaar zijn de camperplaatsen op het erf en in het aangrenzende weiland erg in trek. Een fantastische plek, met voor en achter vrij uitzicht en zicht op de molens Bonrepas en die van Cabauw. Ook is hier een rustpunt en een tappunt voor verse melk, waar voorbijgangers natuurlijk ook gebruik van kunnen maken. Ook zijn op deze boerderij groenten en ijs verkrijgbaar.

overtollige water werd afgevoerd via de Vlist. Het te bemalen gebied besloeg bijna 3.000 ha. De molen heeft een scheprad met een diameter van 6,3 m en kan daarmee het polderwater 1,3 m opvoeren. De langs suizende wieken vormden een voortdurende bedreiging voor vee en bewoners, temeer omdat de wieken regelmatig op de wind versteld werden. Het begrip 'een klap van de molen' is dan ook niet zonder betekenis. De gemeente Bergambacht was van 1961 tot 1983 eigenaar van De Bachtenaar. De molen is gerestaureerd in 1963, 1964 en 1983. Vanaf 2009 houdt de nieuwe eigenaar de molen in stand. Soms is de De Bachtenaar te bezoeken, zoals tijdens landelijke molendag en Open Monumentendag.

Vlist

gemeente
Krimpenerwaard

ROUTEBESCHRIJVING

LANG ± 6,8 KM
KORT ± 1,5 KM

Verschillende routes in de Krimpenerwaard gaan langs het slingerende pittoreske riviertje de Vlist met zijn veel markante boerderijen en molens, waarvan dertien een rijksmonument zijn. Vanaf de Boezemmolen nr.6 in Haastrecht volgt u via de Oost Vlisterdijk de lange route via de fietsknooppunten 27, 29, 30, 11 richting 13 tot aan einde van de Bonrepas, bij de Voornebrug, nabij Schoonhoven. De aangegeven korte route betreft de gele nummers 11 t/m 16.

Vlist ligt op de grens van de Krimpener- en de Lopikerwaard. De enkele honderden inwoners wonen in de kleine kern rondom het dorps huis Ons Honk of langs het veenriviertje de Vlist. Vroeger was het een waterweg voor vervoer van goederen en personen en deed het dienst als boezem voor overtollig polderwater. Er staan nu nog drie van de oorspronkelijk elf molens langs de Vlist. Vermeldenswaardig zijn ook de bokpalen aan de Oost Vlisterdijk. Het dorpsgezicht van zowel Vlist als buurtschap Bonrepas is beschermd.

1

HET UIJLNEST WEST VLISTERDIJK 15-16

Meest opvallend aan deze 17e-eeuwse krukhuisboerderij is de blinde muur van gele ijsselsteen met in rode steen uitgevoerde geo-

metrische figuren van harten, ruiten en een heksentang, een soort kruis. Dit soort zeldzame, decoratieve tekens hadden ook een symbolische betekenis: het afweeren van kwade invloeden. In de 19e eeuw is een nieuwe voorgevel opgetrokken met sluitstenen in de bogen, siermettselwerk en een drielichtvenster anno 1910. De openingen boven in de zijgevel hebben de boerderij mogelijk de naam Het Uijlnest bezorgd. De iepenkniphaag direct voor de huidige woonboerderij is mogelijk zeer oud, het is waarschijnlijk de enige oude kniphaag van deze soort in de Krimpenerwaard.

COLOFON

Beeld, tekst en input: Stichting Cultuur Historisch Overleg Krimpenerwaard (SCHOK), gemeente Krimpenerwaard, deelnemende bewoners, Lyanne de Laat, OpenStreetMap als open data (onder ODbL), Jan Trouwborst, verlichte boerderijen- en proeverijenroute Krimpenerwaard **Eindredactie en coördinatie:** Lyanne de Laat, Nancy Markus **Opmaak:** Studio Kontakt Mediapartners **Uitgave:** gemeente Krimpenerwaard, T 14 0182, E info@krimpenerwaard.nl, www.krimpenerwaard.nl, [f gemeentekrimpenerwaard](https://www.facebook.com/gemeentekrimpenerwaard)

2

WEST VLISTERDIJK 17-18

Volgens het jaartal in de deurkalf is deze krukhuysboerderij in 1660 gebouwd. De horizontale dwarsbalk tussen de deur en het bovenlicht diende vroeger, toen er nog geen huisnummers waren, om de ene boerderij te onderscheiden van de ander. De letters CG en RD zijn waarschijnlijk de initialen van C.G. de Ridder, stichter van de boerderij. Opvallend is het verschil in raamhoogten, bepaald door de vloerdvloer en de opkamer. Van dit rijksmonument is in 1986 de voorgevel gerestaureerd en witgepleisterd met schijnvoegen. Toen is ook het stenen trapje naar de voordeur vernieuwd. De boerderij is ingekort en bij de opbouw van de achtergevel zijn stenen gebruikt van het bombardement in Rotterdam. Op dit melkveebedrijf met fokschapen en geiten wonen drie generaties. De familie doet al jaren succesvol aan weidevogelbescherming. In 2016 werden ze weidevogelboer van het jaar. Sinds 2019 is op dit adres ook buitenschoolse kinderopvang, www.bsonaarbuiten.nl.

3

JUSTINUSHOEVE EN STOKKENBRUG WEST VLISTERDIJK 19A

In deze traditioneel rietgedekte boerderij uit 1875 was vroeger een melkveebedrijf met kaasmakerij. In de boerderij zijn nog een originele waterpomp, bedstee en kaaskelder aanwezig. In de voormalige stal is nu een woning als logeeraadres voor kinderen die niet de hele week thuis wonen. Jaarlijks verblijven meer dan 50 unieke kinderen voor een kortere of langere periode hier, www.zorgopdeboerderij.nl. Ook biedt deze zorgboerderij dagbesteding voor volwassenen aan. Schuin tegenover de boerderij is de Stokkenbrug. Deze oorspronkelijke draaibare - brug heeft familie Van der Stok gebouwd om makkelijker het vee te verkampen. Ze bezat ook de boerderij op nummer 20 en die aan de overkant van de Vlist, nummer 1. De Justinushoeve is de enige van de drie, die niet is gesloopt of door brand verwoest.

4

BOERDERIJ EN -WINKEL OOST VLISTERDIJK 4

De boerderij ligt langs veel fiets- en wandelroutes en de kanoroute op de Vlist. In 2015 en 2018 won kaasboerderij Van Eijk de belangrijkste boerenkaasverkiezing van het jaar en mochten ze voor enkele van hun boerenkazen het predikaat Cum Laude voeren. Het meest opvallende element in de voorgevel is het zwaar omlijste bovenraam. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een nieuwe ligboxenstal en nieuwe kaasmakerij. De koeien lopen 's zomers in de wei. Aan huis is een gezellige boerderijwinkel, die op dinsdag, vrijdag en zaterdag open is voor de heerlijkste boerenkazen, een assortiment aan streekproducten en boerenschepijs.

7

ABUSUS NON TOLLIT USUM WEST VLISTERDIJK 35

Op de kroonlijst boven de gevel staat *Abusus non tollit usum*; *Misbruik het gebruik niet*. De spreuk slaat op het caféverleden van dit pand en stopplaats voor de postkoets. Het toenmalige pand

is gebouwd in 1871. Eigenaar Paul de Korte verkocht het later aan T.C. van Dam, overgrootvader van de huidige bewoner. Die heeft vanaf 1889 het café bedreven. In 1900 werd het gebouw door de bliksem getroffen en verwoest; daarna is het huidige pand gebouwd. Binnen is de tapkast nog aanwezig en buiten de stal. De naastgelegen schuur was het slachthuis voor noodslachtingen. De inrichting is nog volledig intact. Opa Pauw van Dam en later vader Bertus runden het café tot eind jaren '70. Veel kooplieden bezochten het op weg naar de markt in Gouda of Utrecht. Lag er ijs op de Vlist, dan deden alle schaatsers het café aan. Over de weg werd een laagje stro en matten gelegd, zodat schaatsers hun schaatsen niet hoefden af te doen.

8

OOST VLISTERDIJK 17

In 2003 is deze boerderij verkozen tot Boerderij van het Jaar in Zuid-Holland. Achter de 19e-eeuwse voorgevel gaat een ankerbalkgebint schuil van 400 jaar oud. De schuur achter de hooiberg dient nu als onderkomen voor de Vlisters ijsclub en voor excursies en educatieve doelen. Zodra de Vlist met een stevige schaatslaag is bedekt wordt deze schuur omgetoverd tot een ouderwets gezellige koek-en-zopie tent. Op dit melkveebedrijf hebben meerdere generaties boerenkaas gemaakt, verkocht en hier veel prijzen mee gewonnen. Aan de andere kant van de Oost Vlisterdijk staat een ligboxenstal. Op deze boerderij is in 1985 Corrie 2 gehuldigd, de eerste rode blaarkopkoe ter wereld, die de grens van 100.000 kg melkgift overschreed.

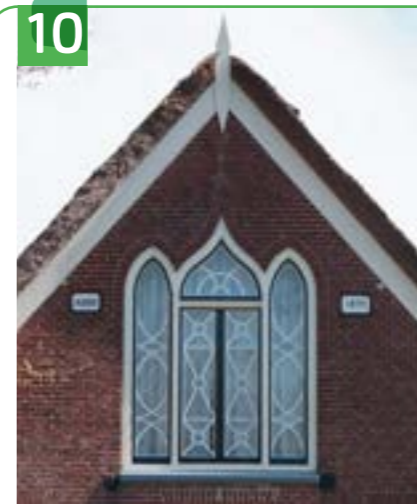
9

ZORGBOERDERIJ VLIST WEST VLISTERDIJK 41

Deze driebeukige boerderij van gele ijselsteen uit 1875 is een rijksmonument. De voorgevel is gesierd met rode strekken boven de zesruits schuiframen, een kleine levensboom boven een wat scheefgezakte deur en enkele rozetankers voor de verankering van onderlagbalken, muurplaten en gordingen. Op dit adres hebben vijf generaties De Pater geboerd. Na een flinke renovatie is deze boerderij sinds 2007 actief als zorgboerderij. Zorgboerderij Vlist biedt woonruimte en dagbesteding aan mensen met een verstandelijke beperking. De Theetuin Bij de Zwarte Schuur is op afspraak open. Ook zijn hier streekproducten, zelf gemaakte taarten of producten uit eigen tuin en boomgaard verkrijgbaar, www.zorgboerderij-vlist.nl.

10

OOST VLISTERDIJK 18

Opvallend mooi is het engelenraam met maar liefst 63 kleine ruitjes in deze woonboerderij uit 1877. Het schiereilandje ertegenover nodigt u vast uit voor een stop. En anders wel café-restaurant De Vliststee of Café De Vlist iets verderop. Voor de gevel is een afwijkende soort en formaat steen gebruikt, mogelijk afkomstig van de steenbakkerij bij Schoonhoven, die daar korte tijd actief was. Binnen herbergt de schouw een groot 18e-eeuws bijbels tegelplateau Abrahams offer met randtegels.

11

DE VLISTERSTEE WEST-VLISTERDIJK 57

Dit café-restaurant met een heerlijk terras ligt aan het fraaie riviertje de Vlist. Men kan hier terecht voor lunch, diner of gewoon een lekker bakkie met of zonder gebak. Ook kan hier vergaderd en gefeest worden. De Vliststee verzorgt ook catering op locatie.

6

LENTE EN FESTINA OOST VLISTERDIJK 11

Een gietijzeren hek met *Lente en Festina, Haast u langzaam*, op de zuilvormige hekpalen vormt de toegang tot het erf van deze 19e-eeuwse boerderij. Na een brand begin 20e eeuw zijn toen beneden T-vensters aangebracht. De kelder met pekelbak is herkenbaar aan het gietijzeren ventilatierooster. Daarboven bevindt zich de opkamer. Boven in de voorgevel is een engelenraam met in totaal 30 raampjes. Het heeft een ezelsrugboog en de beide zijramen hebben een spitsboog. Bijzonder is dat in de kunstige ramen de gietijzeren raamroeden nog aanwezig zijn. In 1995 is de boerderij omgebouwd tot woonboerderij en de voormalige koeien paardenstal geschikt gemaakt voor bewoning. De bewoners zijn aangesloten bij Vrienden op de Fiets en zijn een van de vaste adressen tijdens de bijna jaarlijkse culturele fietstocht De Boer Op in juni.

12

VOORMALIG RAADHUIS OOST VLISTERDIJK 36

Boven de deur van het vroegere raadhuis van Vlist, een pand uit 1910, hangt

nog het oude gemeentewapen vóór 1986. Op dit wapen staan twee harten die de verbinding tussen de Lopiker- en Krimpenerwaard tonen. De boom met vogel staat voor de prachtige natuur. Het echtpaar Kruiswijk kwam in 1947 hier wonen. Vermoedelijk was het daarvoor nog café Het Wapen van Vlist en ging de drankvergunning met de koop mee over. Het raadzaaltje rechts van de voordeur diende voor de raadsvergade-

ringen, als kinderspeelkamer en vergaderruimte voor de plattelandsvrouwen. Er zijn kinderen ingeënt, je kon er trouwen. Het was ook het consultatiebureau en stemlokaal. Het rode, gedeukte stembusje staat misschien wel voor het raam. Aan het plafond hing een belletje. Als moeder Kruiswijk dat in de keuken hoorde klingelen, was dat voor haar het signaal om een rondje koffie, fris of brandewijntje met suiker te serveren.

Geniet van ons prachtige erfgoed!

5

WEST VLISTERDIJK 30 EN KRAAMVROUWENPAD

Naast de Vrouwenbrug staat deze witgepleisterde boerderij uit circa 1800 met de opvallende, nog steeds in gebruik zijnde en goed gevulde hooiberg, een van de weinige in de streek. Het hooi wordt met een hooiblazer in de berg geblazen en komt 's winters via een gat aan de stalzijde naar

beneden om tweemaal daags aan de koeien te voeren. In de lange zijgevel zijn de halfronde stalramen en ventilatierooster nog functioneel. Tot 2007 werden hier met de hand koeien gemolken en kaas gemaakt. Sindsdien is het een vleesveebedrijf met acht zoogkoeien, acht kalfjes en één stier. In de zomer lopen de kalfjes bij hun moeder in de wei. Tegenover de boerderij loopt dwars door het land het zogeheten Kraamvrouwenpad, dat Vlist met Stolwijk verbindt. Vroeger was het een belangrijk pad voor kerkgangers, reizigers, artsen en vroedvrouwen. Op deze manier konden vroedvrouwen uit Stolwijk snel ter plaatse komen bij barende boerinnen in de Vlist. Het pad is niet toegankelijk tijdens het broedseizoen (1 maart-1 juli).